

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Davida Hipšra a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **V. B.**, zastoupen JUDr. Ing. Jakubem Backou, advokátem se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalovanému: **Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2176/2, Praha 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 8. 4. 2019, č. j. 1 A 4/2019 - 37,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Odměna ustanoveného advokáta JUDr. Ing. Jakuba Backy **s e u r č u j e** částkou 4 114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Rozhodnutím Policie ČR, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy (dále též „správní orgán I. stupně“), ze dne 10. 12. 2018, č. j. KRPA-462716-14/ČJ-2018-000022 (dále též „prvostupňové rozhodnutí“), bylo žalobci podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 1 a § 119 odst. 1 písm. c) bod 1, 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o pobytu cizinců“), uloženo správní vyhoštění. Doba, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států EU, byla stanovena v délce 4 let.

[2] Proti uvedenému rozhodnutí podal žalobce odvolání. Rozhodnutím ze dne 21. 1. 2019, č. j. CPR-2758-2/ČJ-2019-930310-V240, zamítl žalovaný odvolání žalobce jako nepřípustné.

II.

[3] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Městského soudu v Praze (dále též „městský soud“). Městský soud žalobu shora označeným rozsudkem zamítl. Zdůraznil, že jelikož žaloba směřovala proti rozhodnutí o zamítnutí odvolání jako nepřípustného, byl soud oprávněn zkoumat v mezích žalobních bodů pouze to, zda se skutečně jednalo o nepřípustné odvolání a zda byl žalobce zkrácen na svých právech neprovedením odvolacího přezkumu. V nynějším případě se konkrétně zabýval tím, zda bylo možno projev, kterým se žalobce vzdal práva na odvolání, považovat za dobrovolně učiněný. Městský soud dospěl k závěru, že v projednávané věci nebylo pochyb, že žalobce vyjádřil svou vůli vzdát se práva na odvolání jasně a určitě, neboť byl o následcích svého úkonu poučen a měl již zkušenost s vedením správního řízení o správním vyhoštění.

III.

[4] Proti citovanému rozsudku městského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Stěžovatel v kasační stížnosti vyjádřil svůj nesouhlas s posouzením městského soudu, dle kterého se stěžovatel práva na odvolání vzdal platně, a následně podané odvolání bylo nepřípustné. Dle stěžovatele nelze předmětný úkon (vzdání se práva na odvolání) považovat za platné a účinné vzdání se opravného prostředku. Stěžovatel byl pod tlakem, jeho projev vůle nebyl svobodný. Stěžovatel předmětné prohlášení podepsal nepoučen a nadto bez tlumočníka, resp. zástupce. Podpůrně poukázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu. Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl zrušení rozsudku městského soudu i rozhodnutí žalovaného. Požádal i o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

IV.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na shromážděný spisový materiál. Navrhl kasační stížnost zamítnout.

V.

[6] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Ze správního spisu vyplývá, že dne 8. 12. 2018 při pobytové kontrole stěžovatel předložil cizinecké policii padělaný (polský) cestovní doklad. Následně předložil další

pokračování

doklad – cestovní pas Ukrajiny, tento však nebyl platný; platnost dokladu skončila již dne 4. 10. 2006. Stěžovatel byl proto Policií ČR zajištěn podle § 27 odst. 1 písm. d) zákona č. 273/2008 Sb. a následně s ním bylo zahájeno řízení o správním vyhoštění.

[9] Do protokolu ze dne 8. 12. 2018 uvedl, že tlumočnicka nežádá, česky rozumí slovem i písmem, netrvá ani na přítomnosti svého právního zástupce. Uvedl, že pochází z Ukrajiny a do ČR přicestoval v roce 2003 za prací. Pracovní povolení měl první tři roky. V roce 2006 si povolení nestihl prodloužit, ale z území ČR neodcestoval. Téhož roku bylo stěžovateli pro neoprávněný pobyt uloženo správní vyhoštění na 3 roky, avšak ani potom nevystoupil, neboť neměl peníze a nedisponoval platným cestovním dokladem. V ČR pobýval bez platného dokladu až do roku 2014, kdy si pořídil padělaný polský cestovní pas. Nyní peníze na vycestování má, ale stále nevlastní cestovní doklad. Zdravotně je v pořádku, žádné nebezpečí mu na Ukrajině nehrozí. Stěžovatel dodal, že bude respektovat správní vyhoštění, vycestuje dobrovolně a nebude se odvolávat proti správnímu vyhoštění.

[10] Dne 10. 12. 2018 správní orgán I. stupně vydal rozhodnutí o správním vyhoštění stěžovatele dle § 119 odst. 1 písm. b) bod 1 a § 119 odst. 1 písm. c) bod 1, 2 zákona o pobytu cizinců, které si stěžovatel téhož dne převzal. Následně se stěžovatel vzdal práva na odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně o správním vyhoštění (viz protokol ze dne 10. 12. 2018). Dle uvedeného protokolu byl stěžovatel poučen o právních následcích vzdání se práva na odvolání. Dne 14. 12. 2018 podal stěžovatel odvolání proti rozhodnutí o správním vyhoštění, v němž se domáhal meritorního přezkumu. Napadeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání stěžovatele jako nepřipustné (podle § 91 odst. 2 správního řádu v návaznosti na § 81 odst. 2 téhož zákona).

[11] Podle § 81 odst. 2 správního řádu *právo podat odvolání nepřisluší účastníkovi, který se po oznámení rozhodnutí tohoto práva písemně nebo ústně do protokolu vzdal.*

[12] Výkladem uvedeného ustanovení se Nejvyšší správní soud opakovaně zabýval (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2017, č. j. 3 Azs 272/2017 - 17, ze dne 14. 11. 2017, č. j. 5 Azs 270/2017 - 17, ze dne 29. 11. 2017, č. j. 5 Azs 271/2017 - 31, ze dne 29. 11. 2017, č. j. 5 Azs 273/2017 - 31, ze dne 9. 11. 2017, č. j. 4 Azs 196/2017 - 23 a č. j. 4 Azs 197/2017 - 23 atp.).

[13] Z uvedené judikatury vyplývá, že při posuzování pravosti, vážnosti, určitosti, srozumitelnosti a dobrovolnosti projevu vůle je nutné přihlížet ke všem skutkovým okolnostem, ze kterých lze o obsahu projevené vůle usuzovat. To lze dovodit i z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 8. 2018, č. j. 2 Azs 340/2017 - 72. V uvedeném usnesení rozšířený senát mj. uvedl, že: „*Otázka, s níž předkládající senát postoupil věc rozšířenému senátu, je formulována tak, že rozhodnými pro posouzení dostatečně jasné a svobodně vyjádřené vůle cizince vzdát se práva na odvolání za situace, že následně toto odvolání podal, jsou kumulativní účinky několika skutečností. (...) Senáty, mezi jejichž právními závěry spatřuje druhý senát rozpor v nyní projednávané věci, však ve svých rozhodnutích vycházely z rozdílného skutkového stavu posuzovaných věcí ohledně průběhu řízení před správním orgánem I. stupně, zejména pokud jde o způsob, jakým se jednotliví stěžovatelé měli vzdát práva na odvolání a okolnosti, za nichž tak měli učinit. (...) Odlišnost*

skutkového stavu, který vzaly jednotlivé senáty za základ svých právních závěrů, je o to významnější, že předmětem posuzování byla otázka pravosti, vážnosti, určitosti, srozumitelnosti a dobrovolnosti projevu vůle. Při jejím hodnocení je nutné přiblížit ke všem skutkovým okolnostem, ze kterých lze o obsahu projevené vůle usuzovat. (...) Jednotlivé senáty tak v jimi posuzovaných případech vyšly z rozdílně zjištěného stavu věci. Mezi jejich odlišnými závěry proto nelze spatřovat rozpor, který by bylo možno odstranit předložením věci rozšířenému senátu. Právní závěry učiněné na základě určité kombinace skutkových okolností nevytvořily pravidlo předurčující hodnocení skutkových okolností ve věci jiné. Rozšířenému senátu nepřísluší posuzovat ani to, zda skutkový stav jednotlivých posuzovaných případů byl skutečně rozdílný nebo ne, případně zda různé senáty pouze nepřecenily dílčí odlišnosti v souhrnu obdobných případů. Rozšířený senát není další přezkumnou instancí nad ostatními senáty Nejvyššího správního soudu a nepřísluší mu přehodnocovat skutkové závěry případů těmito senáty posuzovaných. Jeho sjednocující role je dána výlučně v otázkách právních.“ (důraz přidán).

[14] Nejvyšší správní soud se proto zaměřil na konkrétní okolnosti dané věci a shledal, že žalovaný nepochybil, pokud odvolání zamítl jako nepřipustné. K tomuto závěru vedou zdejší soud následující úvahy.

[15] Ze správního spisu vyplývá, že stěžovatel se práva na odvolání vzdal do protokolu ze dne 10. 12. 2018 (č. l. 16 správního spisu). Protokol obsahuje záznam o poučení stěžovatele o právu zvolit si zmocněnce, o právu na tlumočníka, o právních následcích neúplné výpovědi. Stěžovatel dle prohlášení v protokolu poučení porozuměl a tlumočníka ani právního zástupce nežádal. Stěžovatel byl dle textu řádně poučen o právních následcích vzdání se práva na odvolání. Rovněž byl srozuměn s tím, že na základě pravomocného rozhodnutí bude muset opustit území ve stanovené době 30 dnů k vycestování a po dobu 4 let mu nebude umožněn vstup na území členských států Evropské unie. Stěžovatel podepsal protokol dne 10. 12. 2018 v 12:20 hodin. Z protokolu nevyplývá, že by stěžovatele byl pod tlakem, že by byl přinucen vzdát se práva na odvolání. To ostatně nevyplývá ani z následného odvolání. Ve spisu je založeno odvolání ze dne 12. 12. 2018, ve kterém stěžovatel namítal, že rozhodnutí o správním vyhoštění je bezúčelné, jelikož o jeho vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto v roce 2006, a dále namítal nepřiměřenou dobu uloženého správního vyhoštění.

[16] Stěžovatel tedy ani v odvolání (jakož ani v žádném jiném úkonu v rámci správního řízení) nenamítal, že by byl ke vzdání se práva na odvolání nucen pod tlakem, že by poučení nerozuměl či že by nechápal, co svým úkonem činí. Takovou námitku vznesl až v řízení před správním soudem, kde obecně namítal, že byl vystaven nátlaku. Stěžovatel však nekonkretizoval, v čem konkrétně měl tento nátlak spočívat. Je nepochybné, že zajištění stěžovatele a rychlý sled procesních úkonů správního orgánu mohly vytvořit pro stěžovatele do určité míry hektickou a stresující situaci. To však v posuzované věci stěží mohlo mít na stěžovatele takový vliv, který by vylučoval jeho svobodnou vůli. K tomu by musely přistoupit zvláštní okolnosti nebo excesivní postup správního orgánu. V takovém případě je však adekvátní očekávat, že stěžovatel bude schopen popsat, v čem tento exces spočíval (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2018, č. j. 2 Azs 340/2017 - 79). V této souvislosti lze zmínit i rozsudek Nejvyššího správního

pokračování

soudu ze dne 22. 8. 2017, č. j. 2 Azs 225/2017 - 22, podle něhož: „Obecně lze konstatovat, že povinnost prokázat určité tvrzení spočívá na bedrech toho účastníka, který je uplatnil. Pokud by skutečně byl na stěžovatelku vyvíjen v průběhu řízení před správním orgánem prvního stupně nátlak, jednalo by se o excesivní postup správního orgánu, který nelze v běžných případech presumovat, protože je třeba jej náležitě prokázat. Správní orgán však stěží může prokázat, že se jeho postup od běžných případů nikterak neliší, nedisponuje-li např. kompletním videozáznamem veškeré komunikace jeho pracovníků se stěžovatelkou (...) (tj. prokazování negativní skutečnosti). Byla to naopak stěžovatelka, kdo v tomto ohledu nesl břemeno tvrzení a břemeno důkazní.“ Stěžovatel však ani v řízení o kasační stížnosti nedoložil, že by na něj byl v průběhu řízení před správním orgánem I. stupně vyvíjen nepřipustný nátlak. Zůstal v rovině obecných tvrzení.

[17] Pokud jde o samotný úkon vzdání se práva na podání odvolání, stěžovatel sice svoji vůli sám neformuloval (vlastnoručním napsáním textu), ale vlastnoručně podepsal protokol o ústním podání, v němž byl velmi detailně a konkrétně poučen o následcích vzdání se práva na odvolání. Poučení obsahovalo informaci o tom, že v důsledku vzdání se práva na odvolání bude muset odcestovat ve stanovené lhůtě a bude mít po dobu 4 let zákaz vstupu na území ČR. S ohledem na obsah spisu nelze postup správních orgánů považovat ani za porušení poučovací povinnosti (*a contr.* srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 12. 2018, č. j. 10 Azs 13/2018 - 25). Pokud pak stěžovatel namítal, že mu nebyl v řízení před správním orgánem ustanoven tlumočník, konstatuje soud, že stěžovatel sám uvedl, že českému jazyku rozumí, je schopen se s ním dorozumět, a tlumočníka nežádal (viz s. 3 protokolu o výsledku účastníka řízení na č. l. 9 správního spisu). Jeho znalost českého jazyka potvrzuje skutečnost, že při výsledku hovořil česky, přičemž neodpovídal pouze na otázky položené správním orgánem, ale poskytl podrobné, ucelené a relativně dlouhé vyjádření o své pobytové historii a životě na území ČR. Nadto lze poukázat na fakt, že stěžovatel na území ČR pobývá již od roku 2003, tedy více než 15 let.

[18] Pokud pak stěžovatel namítal, že mu nebyl v řízení před správním orgánem ustanoven zástupce (advokát), konstatuje soud, že z ničeho nevyplývá obecná povinnost ustanovit účastníkovi řízení pro řízení před správním orgánem advokáta. Stěžovatel přitom do protokolu ze dne 8. 12. 2018 uvedl, že netrvá ani na přítomnosti svého právního zástupce (viz výše). Ostatně ani v následném odvolacím řízení nebyl stěžovatel zastoupen advokátem.

[19] V souvislosti s výše uvedeným nelze přehlédnout ani to, že stěžovatel sám do protokolu uvedl, že bude respektovat správní vyhoštění, vycestuje dobrovolně a nebude se odvolávat proti vydanému správnímu vyhoštění (viz s. 8 protokolu o výsledku účastníka řízení na č. l. 9 správního spisu). Následně sice podal odvolání, avšak v něm nezpochybňoval vzdání se práva na odvolání. Zpochybňoval uložené vyhoštění a brojl proti délce trvání vyhoštění. Stejně tak nelze přehlédnout, že stěžovatel byl již v minulosti vyhoštěn, musel si tedy být vědom následků takového rozhodnutí.

[20] Ze všech výše uvedených důvodů souhlasí kasační soud s městským soudem, že žalovaný nepochybil, pokud odvolání zamítl jako nepřipustné. Skutkové okolnosti nyní

posuzovaného příběhu vedou k závěru, že se stěžovatel vzdal práva na odvolání vážně a svobodně, v důsledku čehož na jeho případ nelez aplikovat jím zmiňovanou judikaturu.

[21] Nejvyšší správní soud neshledal v rozhodnutích správních orgánů a městského soudu ani žádnou další vadu či nezákonnost, pro které by bylo nutno jejich rozhodnutí zrušit. Jejich rozhodnutí mají oporu v právní úpravě, a soud na ně proto v podrobnostech odkazuje.

[22] Na základě všech výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[23] Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval o stěžovatelově návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, protože o tomto mimořádném opravném prostředku bylo rozhodnuto bez zbytečného prodlení po nezbytném poučení účastníků řízení a obstarání dalších podkladů nutných pro rozhodnutí (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2003, č. j. 2 Azs 3/2003 - 44, publikován pod č. 173/2004 Sb. NSS).

[24] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

[25] Stěžovateli byl usnesením městského soudu ze dne 5. 2. 2019, č. j. 1 A 4/2019 - 17, ustanoven zástupce JUDr. Ing. Jakub Backa, advokát. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (viz § 35 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud přiznal ustanovenému zástupci stěžovatele odměnu za jeden úkon právní služby – podání kasační stížnosti § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů] ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5. téže vyhlášky], k čemuž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky), neboť neshledal důvody pro přiznání další odměny (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2019, č. j. 7 Azs 39/2019 - 39). Vzhledem k tomu, že advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, odměna je dále zvýšena o částku odpovídající této dani, kterou je tato osoba povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Částka daně, vypočtená podle citovaného zákona, činí 714 Kč. Celkem tedy odměna ustanoveného advokáta činí částku ve výši 4 114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. června 2019

pokračování

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu